

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра права

ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Методичні рекомендації до організації самостійної та індивідуальної роботи
здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти
«Фінансове та податкове право»

ЖИТОМИР 2022

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка, протокол № 4 від 25 березня 2022 р.

Рецензенти:

Бондарчук Н. В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету

Островська-Бугайчук І.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних наук Житомирського військового інституту імені С.П. Корольова

Венгерська В.О. – доктор історичних наук, завідувач кафедри історії України Житомирського державного університету імені Івана Франка

Фінансове та податкове право: Методичні рекомендації до організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Фінансове та податкове право»: Право / Укладачі: О.П. Рудницька, Ю.М. Іванцова: Житомир: вид. ЖДУ ім. Івана Франка. 2022. 56 с.

У методичних рекомендаціях до організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Фінансове та податкове право», складеної для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право, спеціальності 081 Право за освітньо-професійною програмою: Право Житомирського державного університету імені Івана Франка, вказано мету та завдання курсу. Методична розробка містить навчальний план, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання, задачі, контрольні питання, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА КУРСУ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО»	9
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО».....	13
ПЛАНИ ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	14
ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З КУРСУ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО»	36
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ	39
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:	43
ТЕСТИ	46
ЗАДАЧІ	54

ВСТУП

Розвиток фінансового законодавства України, зокрема, податкового на сучасному етапі характеризується формуванням інституційного нормативного забезпечення фінансово-податкової галузі, яка регулює відповідні фінансові відносини. За рахунок ресурсів держави на сьогоднішній день фінансується більшість сфер суспільного життя. Реформування економіко-правових відносин, результатом яких є зміни у фінансовій системі, зокрема, бюджетній та податковій сфері, зумовлюють необхідність вивчення системи фінансового та податкового права.

Фінансове та податкове право є обов'язковою освітньою компонентою відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право: 081 Право за освітньо-професійною програмою: Право.

Вивчення даної освітньої компоненти передбачає визначення та розкриття особливостей широкого кола специфічних суспільних відносин, які складаються у процесі фінансової діяльності держави. Зважаючи на це в межах освітньої компоненти вивчається поняття та структура публічних фінансових правовідносин, оскільки фінансова діяльність держави реалізовується через її уповноважені органи та органи місцевого самоврядування. Також викладання ОК «Фінансове та податкове право» передбачає засвоєння здобувачами норм фінансового права, які регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України; фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини, розуміння студентами специфіки фінансових перерозподільних відносин.

Засвоєння фінансового та податкового права передбачає використання вже отриманих студентами знань з інших освітніх компонент, зокрема, теорії держави та права, конституційного права, адміністративного права, основ економічної теорії, цивільного права, господарського права тощо.

Методичні рекомендації включають в себе програму освітньої компоненти «Фінансове та податкове право», навчально-тематичний план, плани практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, контрольні запитання, тестові завдання, задачі, питання для підготовки до екзамену та список рекомендованої літератури.

Програма вивчення ОК «Фінансове та податкове право» відповідає освітньо-професійній програмі Право.

Предметом вивчення ОК «Фінансове та податкове право» є норми права, які чітко регламентують публічну фінансову діяльність, закріплюють фінансову систему України та регулюють функціонування усіх її ланок, а також

регламентують специфічні суспільні відносини, що виникають в процесі формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів коштів, необхідних для виконання функцій органами держави і органами місцевого самоврядування.

Метою є опанування здобувачами вищої освіти механізму виникнення, зміни та припинення фінансово-правових відносин, здобуття ними глибоких системних знань норм права, які регулюють публічну фінансову діяльність та фінансово-правові відносини, що виникають в її процесі, а також засвоєння студентами особливостей їх прояву у різних сферах цієї діяльності, та розуміння шляхів та методів розв'язання складних фінансово-правових проблем; формування у студентів уявлень про поняття податків і зборів, податкової системи України, про порядок адміністрування податків, про порядок оподаткування податком на прибуток підприємств, податком на додану вартість, податком з доходів фізичних осіб та інших податків та інше.

Завданням вивчення освітньої компоненти «Фінансове та податкове право» є набуття здобувачами вищої освіти знань щодо особливостей публічних фінансових правовідносин; засвоєння ними норм фінансового права, які регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України; фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини, розуміння специфіки фінансових перерозподільних відносин; вивчення теоретичних положень податкового права, податкову систему України, з'ясувати економічну сутність і правову природу податків, вивчити порядок адміністрування податків в Україні, зокрема, права і обов'язки платників податків і посадових осіб контролюючих органів.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі права.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

ПР 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПР 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПР 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПР 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПР 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПР 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПР 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПР 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПР 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПР 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПР 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПР 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПР 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПР 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПР 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПР 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПР 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПР 24. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. Розуміти основні принципи здорового способу життя та вміти застосовувати їх для підтримки власного здоров'я та працездатності.

ПРОГРАМА КУРСУ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

Модуль 1. Загальна частина фінансового права

Тема 1. Предмет і система фінансового права.

Сутність та визначення поняття «фінанси». Призначення та функції фінансів. Приватні та публічні (державні та органів місцевого самоврядування) фінанси. Фінансові ресурси та їх види. Поняття фінансової системи. Структурні елементи фінансової системи держави. Особливості фінансової системи України в сучасний період. Фінансова політика держави. Поняття та зміст публічної фінансової діяльності. Значення та організаційно-правові особливості фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Принципи публічної фінансової діяльності. Правові форми і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Повноваження органів державної влади загальної та спеціальної компетенції, а також органів місцевого самоврядування у фінансової діяльності. Характеристика відносин, що становлять поняття фінансового права, його місце в національній системі права. Предмет та. метод фінансового права як галузі права. фінансово-правового регулювання. Система фінансового права. Поняття та особливості фінансових правовідносин. Види фінансові правовідносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст та види. Права та обов'язки учасників фінансових правовідносин. Виникнення, зміна та припинення фінансових правовідносин.

Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні.

Поняття, організаційно-правовий механізм і призначення фінансового контролю. Фінансовий контроль як засіб забезпечення законності та фінансової дисципліни. Поняття та суть фінансового контролю. Завдання, об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Поняття методів і форм фінансового контролю. Сутність ревізії як методу фінансового контролю та види ревізій. Сутність перевірки як методу фінансового контролю та види перевірок. Система органів державного фінансового контролю. Особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування. Система внутрішньогосподарського контролю. Поняття аудиту як фінансового контролю. Види аудиторського контролю.

Тема 3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Загально-правовий зміст юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Поняття та склад фінансового правопорушення. Суб'єкти фінансового правопорушення. Об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права. Види юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства

та їх особливості. Характеристика юридичної відповідальності за порушення бюджетного, податкового, банківського, валютного законодавства України та законодавства у сфері страхування. Порушення, що мають місце у сфері формування та виконання бюджету. Податкові правопорушення. Порушення у сфері діяльності банківських установ. Правопорушення на валютному та страховому ринках.

Тема 4. Бюджетне право. Бюджетна система України.

Поняття та значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як правова категорія. Функції бюджету. Особливості бюджетного законодавства України. Бюджетний кодекс як джерело бюджетного права. Загальна частина бюджетного кодексу. Особлива частина бюджетного кодексу. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Позабюджетні фонди. Резервний фонд бюджету. Порядок використання коштів із резервного фонду. Поняття та особливості бюджетного права в Україні. Бюджетно-правові відносини, їх особливості та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття та види бюджетно-правових норм. Поняття бюджетного устрою. Поняття бюджетної системи. Склад бюджетної системи України. Поняття місцевого бюджету. Принципи бюджетної системи України. Особливості зведеного бюджету. Бюджетна класифікація, її поняття та основні елементи. Доходи та видатки бюджету, їх класифікація. Поняття та сутність бюджетного дефіциту і профіциту. Залишок бюджетних коштів. Поняття бюджетних повноважень та їх види. Міжбюджетні відносини в Україні. Сутність та методи бюджетного регулювання держави. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.

Тема 5. Бюджетний процес в Україні.

Поняття, сутність та особливості бюджетного процесу. Поняття бюджетного періоду та бюджетного циклу. Особливості стадій бюджетного процесу. Склад учасників бюджетного процесу. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження. Бюджетні запити. Бюджетні призначення та бюджетні асигнування. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Перелік документів до проекту закону про Державний бюджет України. Порядок розгляду, затвердження та організаційно-правового забезпечення виконання Державного бюджету України. Поняття місцевих бюджетів і бюджетів органів місцевого самоврядування. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні. Юридична база та порядок контролю виконання і звітності про виконання Державного та місцевих бюджетів.

Тема 6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право.

Система і джерела податкового права, податково–правові норми, класифікація податкових норм, податкові правовідносини, класифікація податкових правовідносин. Поняття податків і зборів, класифікація податків і зборів. Елементи податків: суб'єкт, об'єкт, база оподаткування, одиниця виміру бази оподаткування, ставка податку, податкові пільги, податковий період. Порядок уникнення подвійного оподаткування. Структура контролюючих органів. Права та обов'язки платника податків. Права, обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів. Поняття та сутність публічних доходів, правові основи їх встановлення та стягнення. Поняття державних доходів та їх види. Місцеві доходи. Поняття доходів бюджетів. Особливості класифікації публічних доходів. Система публічних доходів. Визначення поняття «податок». Податки та їх характерні ознаки. Функції податків. Податкові доходи. Поняття податкового платежу та збору. Види неподаткових доходів. Податкова система України та її принципи. Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Види податків залежно від платника. Сутність та завдання податкового права як елементу фінансового права. Поняття та види податкових правовідносин та податкових норм. Податковий кодекс України як джерело податкового права. Юридичний склад податку. Платник податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Податковий період. Порядок обчислення податку.

Тема 7. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.

Поняття публічних видатків, особливості правового регулювання відносин у галузі видатків. Поняття витрат держави, їх характерні особливості та принципи фінансування. Особливості витрат держави в нових умовах господарювання. Поняття та принципи бюджетного фінансування. Основні принципи, методи та джерела фінансування галузей народного господарства. Проектно-кошторисна документація. Джерела фінансування капітальних вкладень. Поняття та сутність кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об'єкти фінансування. Кошторис як основний фінансовий план витрат бюджетної установи. Правове значення кошторису витрат бюджетної установи на її утримання, порядок розробки та застосування. Види кошторисів витрат.

Тема 8. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб.

Податок з доходів фізичних осіб, його правове регулювання. Ставки податку. Платники податку з доходів фізичних осіб та об'єкт оподаткування.

Порядок нарахування, утримання та сплати податків з окремих видів доходів. Поняття оподаткованого доходу та його види. Податковий кредит та податкові соціальні пільги. Декларування доходів громадян. Порядок оподаткування доходу самозайнятих осіб.

Тема 9. Податок на прибуток підприємств.

Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток. Прибуток як об'єкт оподаткування, порядок його визначення. Ставки податку на прибуток підприємств. Поняття безнадійної та сумнівної заборгованості та порядок її врегулювання. Порядок декларування прибутку підприємств.

Тема 10. Непрямі податки.

Сутність непрямого оподаткування та його правове регулювання. Мито, сутність та характеристика. Митні платежі в системі оподаткування, їх види. Мито, що стягується при переміщенні товарів через митну територію України. Податок на додану вартість. Платники податку на додану вартість, їх реєстрація в контролюючих органах. Операції, що підлягають оподаткуванню ПДВ. Порядок обчислення та сплати податку на додану вартість. База оподаткування податком на додану вартість та порядок її визначення для операцій різних видів. Ставки ПДВ. Порядок застосування нульової ставки податку на додану вартість. Бюджетне відшкодування податку на додану вартість. Акцизний податок. Поняття та класифікаційні ознаки акцизного податку. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Підакцизні товари та ставки акцизного податку. Порядок обчислення податку. Контроль за сплатою підакцизного податку. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Тема 11. Місцеві податки.

Поняття та класифікація місцевих податків та зборів. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Єдиний податок. Платники та ставки єдиного податку. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності. Платники збору та види діяльності, що підлягають патентуванню. Види патентів та ставки збору. Зір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

1. Як опрацьовувати законодавство.

Вивчення здобувачами фінансового та податкового права передбачає ознайомлення із системою законодавства, норми якого регулюють суспільні відносини, які є предметом цієї навчальної дисципліни.

Фінансове законодавство базується на нормах Конституції України. Закони та інші нормативноправові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. До джерел фінансового права відносять також міжнародно-правові акти, ратифіковані Верховною Радою України. Також до системи фінансового законодавства відносяться: Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, закони України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про Державний бюджет України», що приймається на кожен календарний рік, Закон України «Про Національний банк України» тощо.

Необхідно також пам'ятати, що відповідні положення Кримінального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення забезпечують охорону фінансово-правових відносин, оскільки передбачають відповідальність за окремі порушення фінансового законодавства.

Вивчаючи фінансово-правові нормативні акти необхідно пам'ятати, що «фінанси» - це система економічних відносин, які пов'язані з формуванням, утворенням, розподілом (перерозподілом) і використанням фінансових ресурсів, а фінансові ресурси країни охоплюють публічні та приватні фінанси. Також досить широким є коло суб'єктів фінансових відносин. До них відносяться: держава в особі уповноважених органів влади і управління, що діють у різних сферах матеріального виробництва, підприємства і установи різних організаційно-правових форм діяльності, органи місцевого самоврядування, громадські організації, суспільні утворення, громадяни і населення країни.

Під час роботи із нормативно-правовим актом необхідно впевнитись, що він є чинним на час вивчення. Найпростішим способом ознайомитись із чинною редакцією будь-якого нормативного акта є ознайомлення із його текстом на Офіційному вебпорталі парламенту України Законодавство України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>). При цьому, використання окремих частин або цитування нормативно-правових актів має супроводжуватись відповідним посиланням на його назву та джерело інформації.

Опрацьовувати фінансове законодавство можна шляхом складання опорного конспекту, таблиць, порівняльних таблиць, схем, виписування термінів тощо.

Таким чином, вивчення будь-якого нормативно-правового акта передбачає певну послідовність дій, наприклад: перевірка чинності, фіксація назви, дати прийняття, органу, що видав документ, вивчення та фіксація змісту документу в опорному конспекті.

2. Як правильно організувати свою самостійну роботу.

План навчального процесу передбачає значну кількість годин для самостійної роботи студентів. В цих методичних рекомендаціях для кожної теми курсу вказані плани лекційних та практичних занять, а також питання для самостійного працювання. Також навчально-тематичний план передбачає винесення окремих тем курсу на самостійне опрацювання студентів. До кожної теми визначені основні терміни, поняття та завдання, які необхідно виконати.

Отже, приступаючи до вивчення теми та виконання завдань з фінансового права, необхідно ознайомитись із положеннями нормативно-правових актів, які регулюють певні фінансово-правові питання в межах теми, опрацювати відповідні параграфи підручників, а також матеріали лекції. При цьому, оформлення опорного конспекту питань, винесених на самостійне опрацювання, є обов'язковим, оскільки вони включаються в перелік питань для підготовки до семінарських/практичних занять та екзамену.

ПЛАНИ ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1. Фінансове право в правовій системі України.

1. Поняття, предмет і метод фінансового права.
2. Система та джерела фінансового права.
3. Фінансове право в системі права України.

Самостійне опрацювання.

1. Поняття, ознаки та функції фінансів.
2. Фінансова система держави та її структура.

Мета: узагальнити знання з теми, опрацювати поняття фінансового права, його предмету та методів, джерел та системи фінансового законодавства, визначити ознаки та функції фінансів, фінансової системи держави та її структуру.

Основні терміни та поняття: фінансове право як наука, як галузь права, як навчальна дисципліна, предмет, метод фінансового права система та джерела фінансового права, фінанси, поняття та структура фінансової системи.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
2. Виписати та вивчити вищевказані основні терміни та поняття.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Розшифруйте поняття «фінансове право» як газуль права і як науку.
2. Що розуміється під предметом фінансового права?
3. Який метод правового регулювання притаманний фінансовому праву?
4. охарактеризуйте систему фінансового права?
5. Що характеризує фінансове право як галузь права і як науку?
6. Охарактеризуйте систему джерел фінансового права.
7. Що охоплюється поняттям джерел фінансового права?
8. Розшифруйте поняття і функції фінансів.
9. Назвіть основні ознаки фінансової діяльності держави?

Тема 2. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні.

1. Принципи, напрями і методи фінансової діяльності держави.
2. Органи управління державними фінансами.
3. Правові основи фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.

Самостійне опрацювання.

1. Фінансово-правові норми: поняття, структура та види.
2. Фінансові правовідносини: поняття, зміст, особливості.
3. Суб'єкти фінансових правовідносин.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні, а також поняття, структуру та класифікацію фінансового правових норм, поняття та структуру фінансових правовідносин.

Основні терміни та поняття : фінанси, фінансова система, фінансові ресурси, гроші, фінансова діяльність держави, місцеві фінанси, система органів управління державними фінансами, фінансово-правова норма, структура фінансово-правової норми, фінансово-правові відносини, структура фінансов-правових відносин.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

2. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
3. Переглянути відеоматеріал «Стратегія розвитку фінансового сектору до 2025 року», використовуючи посилання <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686>.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Розшифруйте поняття «фінансово-правова норма».
2. Охарактеризуйте структуру фінансово-правової норми.
3. Класифікуйте фінансово-правові норми.
4. Поняття та структура фінансово-правових відносин.
5. Які напрями правового регулювання фінансової діяльності держави?
6. Які повноваження встановлюються чинним законодавством органам державної влади у фінансовій системі України?
7. Які повноваження виконують органи місцевого самоврядування у фінансовій сфері?
8. Які функції виконують фінанси?
9. Чим відрізняються державні фінанси від публічних та приватних фінансів?
10. Які існують фонди грошових коштів?

Тема 3. Правові засади фінансового контролю в Україні.

Самостійне опрацювання

1. Поняття, принципи та завдання фінансового контролю
2. Види фінансового контролю
3. Методи фінансового контролю
4. Система органів державного фінансового контролю.
5. Органи державного фінансового контролю загальної та спеціальної компетенції.
6. Правовий статус та повноваження органів державного фінансового контролю загальної компетенції.
7. Правовий статус та повноваження органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати поняття, принципи та завдання фінансового контролю, його види та його методи, систему органів державного фінансового контролю.

Основні терміни та поняття: фінансовий контроль, види фінансового контролю, методи фінансового контролю.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Заповнити таблицю «Органи державного фінансового контролю».

Назва органу фінансового контролю	Повноваження органу у сфері фін. Контролю	Компетенція (загальна/спеціальна)

4. Заповнити таблицю «Методи фінансового контролю»

Назва методу фінансового контроль	Суть методу
Ревізія (приклад)	метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств, установ, організацій, дотриманням законодавства з питань фінансів, достовірністю обліку і звітності; спосіб документального виявлення недостач, розтрат, привласнень, інших зловживань (приклад)
Перевірка (приклад)	

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Сформулюйте поняття фінансового контролю.
2. Які є види фінансового контролю?
3. Які методи застосовуються під час здійснення фінансового контролю?
4. Яка система контрольних органів у галузі фінансової діяльності?
5. Які повноваження мають окремі органи державного фінансового контролю?

Тема 4. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

1. Відповідальність за порушення фінансового законодавства в системі юридичної відповідальності.

2. Ознаки фінансово-правової відповідальності.
3. Поняття і склад фінансових правопорушень.
4. Фінансові санкції.

Самостійне опрацювання.

1. Адміністративна відповідальність осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за порушення вимог, зобов'язань у фінансовій сфері.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати сутність видів відповідальності за порушення у сфері фінансово-правових відносин, основні правила застосування фінансових санкцій, з'ясувати відмінності фінансово-правової відповідальності від адміністративної.

Основні терміни та поняття: фінансово-правова відповідальність, ознаки фінансово-правової відповідальності, склад фінансового порушення, фінансові санкції, податкове правопорушення.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Оформити реферат на одну із обраних тем:
 - *Застосування фінансових санкцій.*
 - *Види адміністративних правопорушень у фінансових правовідносинах.*

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Назвіть відомі види юридичної відповідальності.
2. Назвіть основні відмінності фінансово-правової відповідальності від адміністративної.
3. Сформулюйте поняття «податкове правопорушення».
4. Назвіть ознаки фінансово-правової відповідальності.
5. Назвіть та охарактеризуйте ознаки складу фінансового правопорушення.
6. Назвіть та охарактеризуйте ознаки складу адміністративного правопорушення у фінансових правовідносинах.
7. Сформулюйте поняття «фінансові санкції».
8. Які є види фінансових санкцій?

Тема 5. Бюджетне право як підгалузь фінансового права.

1. Предмет і метод бюджетного права. Принципи бюджетного права.
2. Особливості бюджетно-правових відносин та характеристика норм бюджетного права.
3. Бюджетні повноваження як правовий інститут.

Самостійне опрацювання.

1. Система та джерела бюджетного права.
2. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати предмет і метод бюджетного права, принципи бюджетного права, особливості та склад бюджетно-правових відносин, а також місце бюджетного права в системі права України.

Основні терміни та поняття : бюджетне право, предмет і метод бюджетного права, бюджетно-правові відносини та їх структура, принципи бюджетного права.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю

1. Сформулюйте поняття бюджетного права?
2. Чи вірно стверджувати, що бюджетне право – інститут фінансового права?
3. Які принципи складають основу бюджетного права?
4. Який метод правового регулювання притаманний бюджетному праву?
5. У чому полягають особливості бюджетних правовідносин?
6. Яку структуру мають бюджетні правовідносини?
7. Що є об'єктом бюджетних правовідносин?
8. Хто є суб'єктом бюджетних правовідносин?
9. Назвіть види бюджетних правовідносин.
10. Які елементи складають структуру норми бюджетного права?
11. Які джерела норм бюджетного права існують?
12. З чого складається бюджетне законодавство?

Тема 6. Бюджетна система України.

Самостійне опрацювання

1. Бюджет як правова категорія
2. Склад і принципи бюджетної системи України

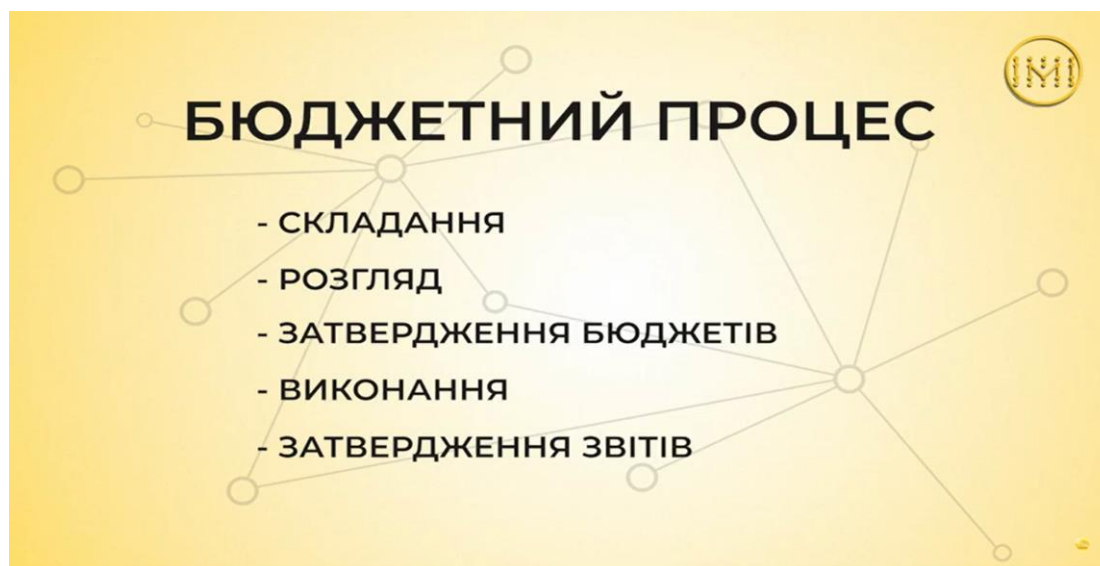
3. Бюджетна класифікація та її склад.
4. Фінансування бюджету (дефіцит, профіцит) та державний (місцевий) борг.

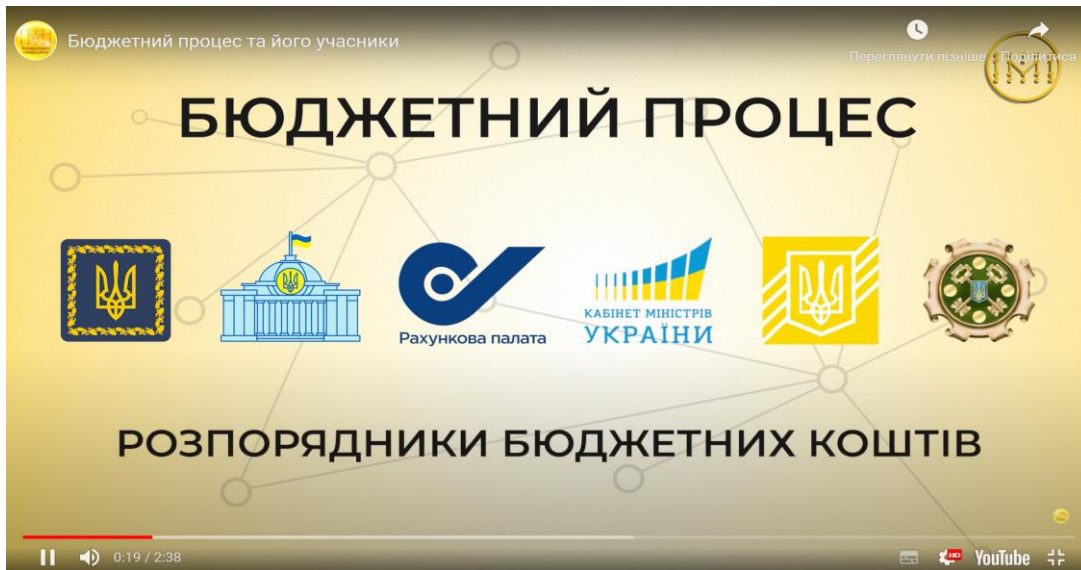
Мета: узагальнити знання з теми, опрацювати поняття бюджет, бюджетна система, її принципи, бюджетна класифікація, особливості бюджетно-правових відносин.

Основні терміни та поняття : бюджетне право, предмет і метод бюджетного права, бюджетно-правові відносини та їх структура, бюджетна система, бюджетна класифікація, дефіцит бюджету, профіцит бюджету, державний борг.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал Принципи бюджетного устрою, використовуючи посилання: <https://acmc.com.ua/pro-derzhavnyj-ta-miscevi-byudzhety-korotko-pro-osnovni-dohody-i-vydatky/>

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Які складові частини має бюджет?
2. Визначте структуру бюджетної системи України.
3. Які принципи побудови бюджетної системи встановлює Конституція України?
4. Яка сутність бюджетної класифікації?
5. За якими розділами класифікуються доходи бюджету?
6. За якими розділами класифікуються видатки та кредитування бюджету?
7. За якими розділами класифікується фінансування бюджету?

Тема 7. Бюджетний процес в Україні.

1. Бюджетний процес і принципи його здійснення. Стадії бюджетного процесу
2. Учасники бюджетного процесу.
3. Державний бюджет України: складання, розгляд, прийняття, виконання та звітність.

Самостійне опрацювання.

1. Місцеві бюджети: складання, розгляд, прийняття, виконання та звітність.

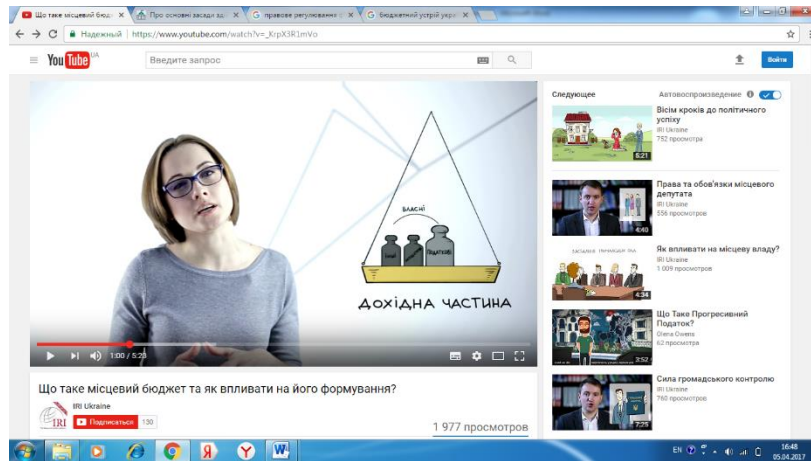
Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати стадії бюджетного процесу, повноваження учасників бюджетного процесу, процес формування місцевих бюджетів

Основні терміни та поняття: стадії бюджетного процесу, бюджетна декларація, бюджетний запит, Державний бюджет України

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.

2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал «Що таке місцевий бюджет», використовуючи посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=KrpX3R1mVo>

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Які стадії містить бюджетний процес?
2. Хто відповідає за складання проекту закону про Державний бюджет України?
3. Які повноваження має Міністерство фінансів України в бюджетному процесі?
4. Які повноваження має Національний банк України в бюджетному процесі?
5. Які положення містять Основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний період?
6. Яким чином відбувається складання бюджетного запиту?
7. Яким чином відбуваються розгляд та затвердження Державного бюджету України?
8. Хто відповідає за організацію виконання Державного бюджету України?
9. Що таке розпис Державного бюджету України?

Тема 8. Правове регулювання міжбюджетних відносин.

Самостійне опрацювання.

1. Поняття міжбюджетних відносин.
2. Розподіл видатків між бюджетами. Розрахунок видатків, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
3. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.
4. Сутність і завдання бюджетного контролю.
5. Види, форми та методи бюджетного контролю.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості взаємовідносин між ланками стадії бюджетного процесу, правову основу здійснення міжбюджетних трансфертів та їх види.

Основні терміни та поняття: міжбюджетні відносини, міжбюджетні трансферти, базова дотація, реверсна дотація, субвенція, додаткова дотація

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

Що таке міжбюджетні відносини?

2. Що таке міжбюджетні трансферти?

3. Якою є мета регулювання міжбюджетних відносин?

4. Які існують критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами?

5. Які види міжбюджетних трансфертів існують і яке вони мають призначення?

Тема 9. Правове регулювання публічних та місцевих доходів.

1. Поняття та система публічних доходів.

2. Класифікація публічних та місцевих доходів.

3. Податкові платежі як джерела доходів державного та місцевих бюджетів.

Система оподаткування в Україні.

4. Неподаткові доходи держави та органів місцевого самоврядування.

Самостійне опрацювання.

1. Порядок управління, обліку та контролю публічних доходів.

Мета: узагальнити знання з теми, вивчити поняття та з'ясувати сутність публічних та місцевих доходів, їх види, порядок обліку та контролю.

Основні терміни та поняття: публічні доходи, місцеві доходи, неподаткові публічні доходи, податкове зобов'язання, система оподаткування, доходи бюджету

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

3. Оформити реферат на одну із обраних тем:

- *Поняття та класифікація публічних доходів.*
- *Міжбюджетні трансферти.*
- *Види порушень бюджетного законодавства.*

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Розшифруйте поняття «публічні доходи».
2. Які є види публічних доходів?
3. Яке значення мають податкові доходи для формування бюджетів?
4. Які відносини складають систему оподаткування?
5. Що відноситься до неподаткових надходжень?

Тема 10. Правове регулювання державних видатків і місцевих видатків.

1. Поняття та класифікація державних і місцевих видатків.
2. Поняття, види та принципи фінансування державних і місцевих видатків.
3. Правовий порядок кошторисно-бюджетного фінансування.

Самостійне опрацювання.

1. Правовий порядок програмно-цільового фінансування.
2. Правовий режим фінансування окремих галузей господарства.

Мета: узагальнити знання з теми, вивчити поняття та з'ясувати сутність бюджетних видатків, їх види, порядок обліку та контролю.

Основні терміни та поняття : публічні видатки, ознаки публічних та місцевих видатків, Фінансування державних та місцевих видатків, бюджетне фінансування, самофінансування, кошторисно-бюджетне фінансування, фінансування цільових програм

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Що слід розуміти під видатками?

2. Чим відрізняється правове значення категорій «видатки» і «витрати»?
3. Які ознаки мають видатки?
4. Які класифікації видатків існують?
5. Що таке публічні видатки?
6. На яких принципах здійснюється фінансування видатків?
7. Що таке кошторис і в чому полягає його правове значення?
8. У чому полягають особливості кошторисно-бюджетного фінансування?
9. У чому полягають особливості програмно-цільового фінансування?

Тема 11. Публічно-правове регулювання банківської системи.

Самостійне опрацювання.

1. Банківська система України.
2. Правовий статус Національного банку України. Функції Національного банку України, що пов'язані з фінансово-правовим регулюванням.
3. Правове становище комерційних банків в Україні.
4. Види банківських послуг.

Мета: узагальнити знання з теми, вивчити складові банківської системи та нормативну основу їх діяльності.

Основні терміни та поняття: банківська система, банк, іноземний банк, Національний банк України, банківська діяльність, банківська послуга.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Дайте визначення складу банківської системи України.
2. Які функції виконує Національний банк України?
3. Що таке індикативне регулювання банківської системи?
4. Що таке адміністративне регулювання банківської діяльності?
5. Які нормативно-правові акти визначають правове становище банків в Україні?
6. Які організаційно-правові форми банків існують?
7. Яке правове становище має державний банк?

Тема 12. Правові основи грошового обігу.

Самостійне опрацювання.

1. Правове регулювання готівкового обігу.
2. Правове регулювання та форми безготівкових розрахунків.
3. Грошова система України.
4. Валютне регулювання в Україні.
5. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Мета: узагальнити знання з теми, вивчити поняття та з'ясувати сутність та особливості грошового обігу в Україні

Основні терміни та поняття : гроші, грошовий обіг, грошова ситема, грошова одиниця, готівкові розрахунки, безготівкові розрахунки, банківська платіжна картка, валютні операції

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

- 1.Дайте визначення поняття грошової системи України та назвіть її склад.
2. Назвіть функції Національного банку України щодо забезпечення емісії грошей та організації їх обігу.
3. Що таке готівковий та безготівковий обіг грошей?
4. Якими нормативно-правовими актами регулюються розрахункові відносини?
5. Які існують форми безготівкових розрахунків, що використовуються в господарському обігу України?
6. Яким чином здійснюються в Україні валютне регулювання та валютний контроль?

Тема 13. Поняття, предмет і метод податкового права.

Самостійне опрацювання.

1. Поняття та види міжнародних податкових договорів.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості предмету і методів податкового права.

Основні терміни та поняття : податкове право, податкові відносини, податок, податкове законодавство, Державна податкова служба України.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

- 1.Поняття податкового права. Предмет та метод правового регулювання.
2. Співвідношення податкового права з іншими галузями права. Принципи податкового права.
- 3.Джерела податкового права. Кодифікація податкового законодавства.

Тема 14. Податкові правовідносини і податково-правові норми.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості податкових правовідносин, їх елементи та зміст, поняття «податково-правова норма».

Основні терміни та поняття : податкове право, податкова норма, податкові відносини, податок, єдиний соціальний внесок, суб'єкт податкових відносин, об'єкт податкових відносин.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Податково-правові норми, їх структура, види. Класифікація.
2. Поняття та особливості податкових правовідносин. Види податкових правовідносин.
3. Об'єкти та суб'єкти податкових правовідносин.

Тема 15. Податок як економіко-правова категорія.

Самостійне опрацювання.

1. Податкова звітність та податкова декларація.

2. Ставка податку. Податкові пільги.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості податку як економіко-правової норми, поняття та принципи оподаткування.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податкова звітність, податкова пільга.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Поняття податку. Відмінність податку від інших загальнообов'язкових платежів до бюджетів та державних цільових фондів.
2. Функції податків. Класифікація податків. Об'єкт оподаткування. База оподаткування
3. Поняття та сутність оподаткування.
4. Принципи оподаткування.

Тема 16. Податкова система України. Сутність і зміст податкової системи.

Самостійне опрацювання.

1. Склад загальнодержавних та місцевих податків.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості податкової системи та податкової політики України.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податкова система, податкова політика.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Поняття та характеристика податкової системи, її структура.

2. Порядок встановлення та скасування податків в Україні.
3. Податкова політика та її принципи.

Тема 17. Податкові органи в Україні.

Самостійне опрацювання.

1. Функції державних податкових інспекцій.
2. Права контролюючих органів.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості податкового контролю, вивчити систему контролюючих органів у податковій сфері.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податкова звітність, контролюючий орган.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Поняття контролюючого органу та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Система контролюючих органів в Україні.
2. Функції контролюючих органів. Обов'язки і відповідальність посадових та службових осіб контролюючих органів.
3. Поняття та зміст податкового контролю. Способи здійснення податкового контролю.

Тема 18. Платники податків та зборів.

Самостійне опрацювання.

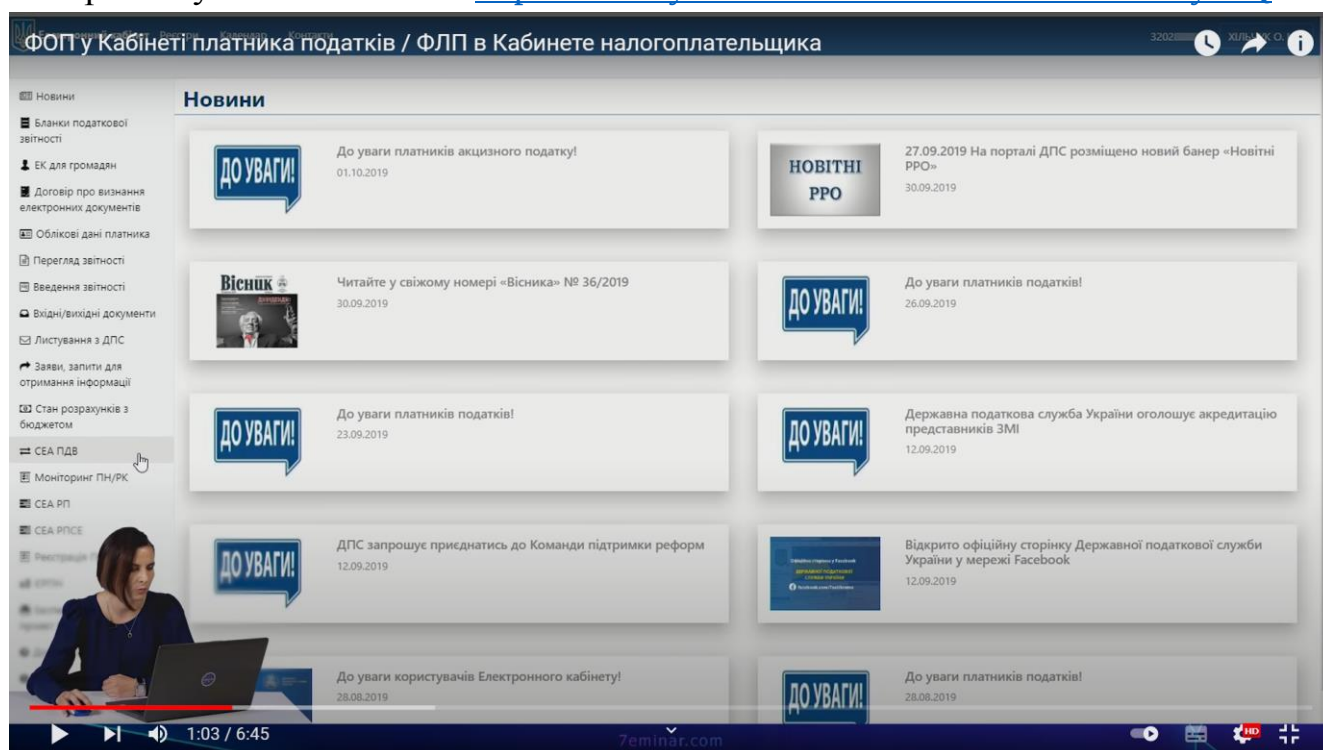
1. Представники платника податків. Податкові агенти.
2. Облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб.
3. Облік самозайнятих осіб.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості статуту платників податків, проаналізувати їх права та обов'язки.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, платник податку, облік платників податку.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

- 1.Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
- 2.Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал «ФОП у Кабінеті платника податків», використовуючи посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=Y24PUJK2yWQ>

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

- 1.Поняття та ознаки платників податків.
- 2.Обов'язки та права платників податків.
3. Загальні положення щодо обліку платників податків.
4. Способи захисту платниками своїх прав та законних інтересів.

Тема 19. Перевірки: види, порядок призначення та проведення. Податкова інформація.

Самостійне опрацювання.

1. Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних перевірок.

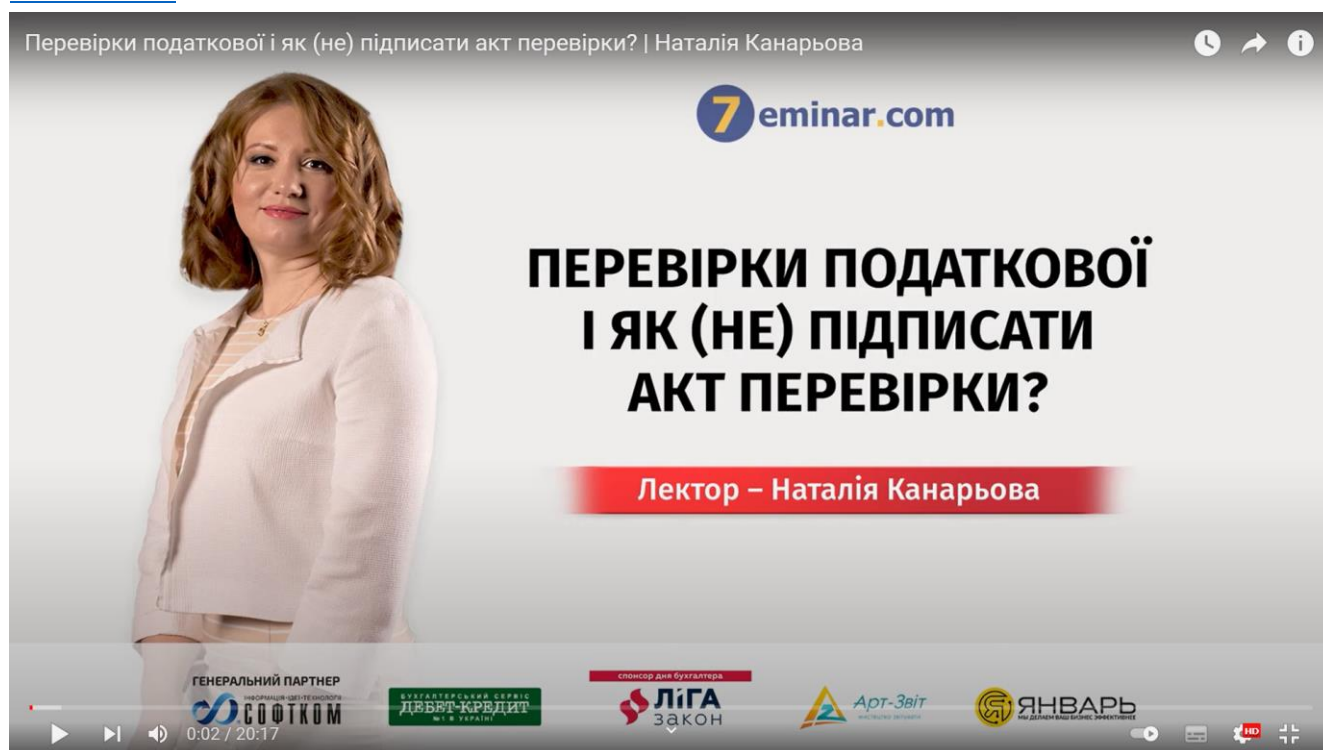
2. Строки проведення перевірок.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості податкової перевірки, визначити їх класифікацію.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податкова перевірка.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал «Перевірки податкової і як (не) підписати акт перевірки?», використовуючи посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=Lq-35ScReMc>

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Податкові перевірки, їх види та класифікація.
2. Матеріали, які є підставами для висновків під час проведення перевірок. Надання платниками податків документів.
3. Порядок оформлення результатів перевірок.

Тема 20. Способи забезпечення виконання платниками податкового законодавства.

Самостійне опрацювання.

1. Адміністративний арешт майна платника та його види.
2. Строки давності та їх застосування.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості виникнення і припинення податкового обов'язку, проаналізувати гарантії забезпечення виконання зобов'язань по сплаті податків та зборів.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податковий обов'язок, податкова застава, адміністративний арешт майна платника.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Поняття податкового обов'язку, його виникнення і припинення. Гарантії забезпечення виконання зобов'язань по сплаті податків та зборів.
2. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платників податків.
3. Податкова застава, її зміст та підстави виникнення.

Тема 21. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Самостійне опрацювання.

1. Кримінальна відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості відповідальності за порушення податкового законодавства, її види та підстави застосування.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, порушення податкового законодавства.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Сутність відповідальності за порушення податкового законодавства, її види та підстави застосування.
2. Підстави притягнення платників податків до фінансово-правової відповідальності.
3. Адміністративна відповідальність. Повноваження контролюючих органів щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Тема 22. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб.

Самостійне опрацювання.

1. Поняття оподаткованого доходу та його види.
2. Податковий кредит та податкові соціальні пільги. Декларування доходів громадян.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості справляння податку з доходів фізичних осіб: нарахування, утримання та сплата.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податковий кредит, оподатковуваний дохід.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Податок з доходів фізичних осіб, його правове регулювання.
2. Платники податку з доходів фізичних осіб та об'єкт оподаткування.
3. Порядок нарахування, утримання та сплати податків з окремих видів доходів.

Тема 23. Податок на прибуток підприємств.

Самостійне опрацювання.

1. Ставки податку на прибуток підприємств.
2. Поняття безнадійної та сумнівної заборгованості та порядок її врегулювання.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості оподаткування прибутку підприємств.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок, податкові відносини, податковий кредит, податок на прибуток.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал «Податки це просто. Податок на прибуток», використовуючи посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=2l6nOqheLGw>

Податки це просто. Податок на прибуток.

Хто є платником податку на прибуток

↓

Всі юридичні особи на «загальній» системі оподаткування (тобто ті що не зареєстровані як платники єдиного податку)

Приватні підприємства (ПП)	← →	Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ)
Повні та командитні товариства	← →	Акціонерні товариства (АТ, ПАТ, ПрАТ)
Державні підприємства	← →	Комунальні підприємства
Фермерські господарства	← →	Кооперативи, громадські організації, благодійні фонди, релігійні організації (які не включені до реєстру неприбуткових організацій)

Олександр Зарайський спільно з Демократична сокира Харків

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств.
2. Платники податку на прибуток.
3. Прибуток як об'єкт оподаткування, порядок його визначення.
4. Порядок нарахування та сплати податку.

Тема 24. Непрямі податки.

Самостійне опрацювання.

1. Мито, сутність та характеристика.

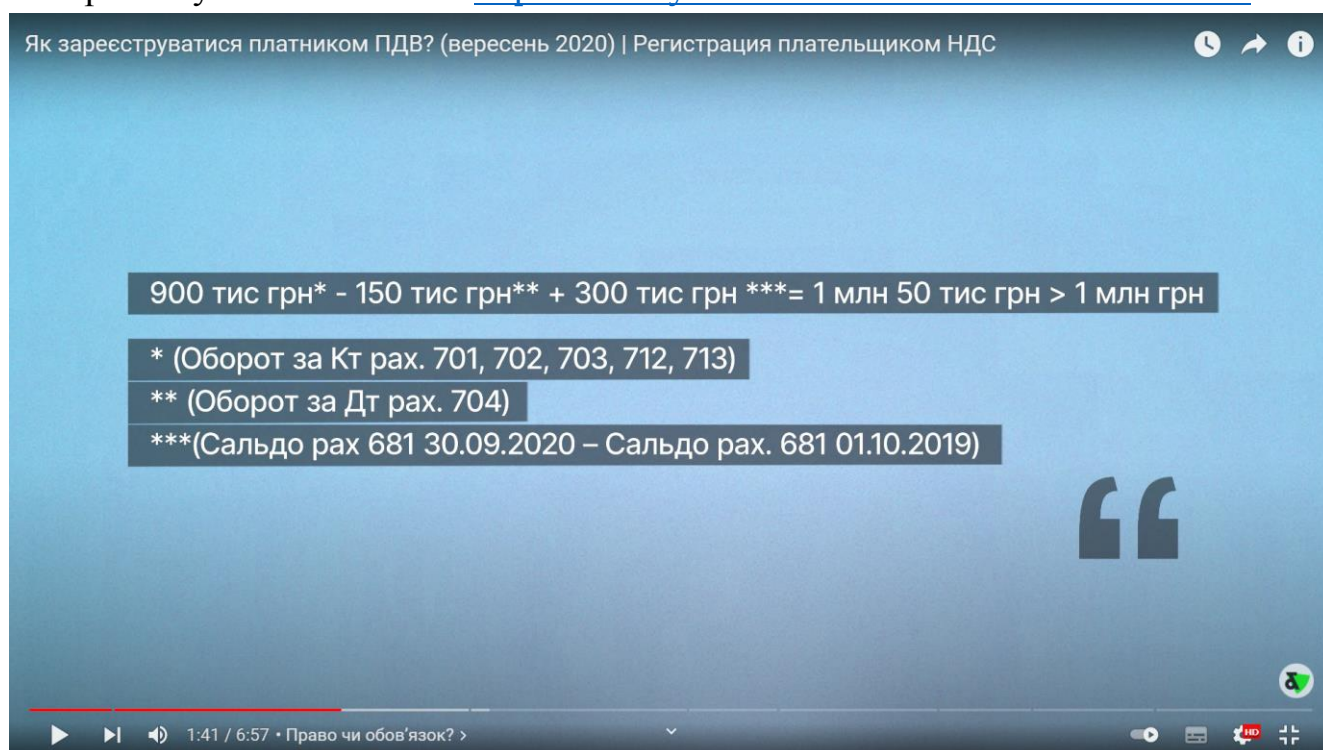
2. Митні платежі в системі оподаткування, їх види.
3. Мито, що стягується при переміщенні товарів через митну територію України.

Мета: узагальнити знання з теми, з'ясувати особливості непрямого оподаткування.

Основні терміни та поняття : податкове право, податок на додану вартість, акцизний податок, мито, митні платежі.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Виписати і вивчити вищевказані основні терміни та поняття.
2. Оформити конспект з питань, винесених для самостійного опрацювання теми.
3. Переглянути відеоматеріал «Як зареєструватися платником ПДВ?», використовуючи посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=9CYesRCa7wo>

Питання для самоконтролю та підготовки до практичних занять:

1. Сутність непрямого оподаткування та його правове регулювання.
2. Податок на додану вартість, його характеристика.
3. Акцизний податок, його характеристика. Види підакцизних товарів.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З КУРСУ «ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

для здобувачів вищої освіти денної форм навчання:

1. Поняття, предмет і метод фінансового права.
2. Система та джерела фінансового права.
3. Фінансове право в системі права України.
4. Поняття, ознаки та функції фінансів.
5. Фінансова система держави та її структура.
6. Принципи, напрями і методи фінансової діяльності держави.
7. Органи управління державними фінансами.
8. Правові основи фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.
9. Фінансово-правові норми: поняття, структура та види.
10. Фінансові правовідносини: поняття, зміст, особливості.
11. Поняття, принципи та завдання фінансового контролю.
12. Види фінансового контролю.
13. Методи фінансового контролю.
14. Система органів державного фінансового контролю.
15. Органи державного фінансового контролю загальної та спеціальної компетенції.
16. Правовий статус та повноваження органів державного фінансового контролю загальної компетенції.
17. Правовий статус та повноваження органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції.
18. Відповідальність за порушення фінансового законодавства в системі юридичної відповідальності.
19. Ознаки фінансово-правової відповідальності.
20. Поняття і склад фінансових правопорушень.
21. Фінансові санкції.
22. Адміністративна відповідальність осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за порушення вимог, зобов'язань у фінансовій сфері.
23. Предмет і метод бюджетного права. Принципи бюджетного права.
24. Особливості бюджетно-правових відносин та характеристика норм бюджетного права.
25. Бюджетні повноваження як правовий інститут.
26. Бюджет як правова категорія.
27. Склад і принципи бюджетної системи України

28. Бюджетна класифікація та її склад.
29. Фінансування бюджету (дефіцит, профіцит) та державний (місцевий) борг.
30. Бюджетний процес і принципи його здійснення. Стадії бюджетного процесу.
31. Місцеві бюджети: складання, розгляд, прийняття, виконання та звітність.
32. Поняття міжбюджетних відносин.
33. Розподіл видатків між бюджетами. Розрахунок видатків, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
34. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.
35. Види, форми та методи бюджетного контролю.
36. Поняття та система публічних доходів.
37. Класифікація публічних та місцевих доходів.
38. Податкові платежі як джерела доходів державного та місцевих бюджетів. Система оподаткування в Україні.
39. Неподаткові доходи держави та органів місцевого самоврядування.
40. Поняття та класифікація державних і місцевих видатків.
41. Поняття, види та принципи фінансування державних і місцевих видатків.
42. Правовий порядок кошторисно-бюджетного фінансування.
43. Правовий порядок програмно-цільового фінансування.
44. Правовий режим фінансування окремих галузей господарства.
45. Банківська система України.
46. Правовий статус Національного банку України. Функції Національного банку України, що пов'язані з фінансово-правовим регулюванням.
47. Грошова система України.
48. Валютне регулювання в Україні.
49. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
50. Правове регулювання готівкового обігу.
51. Правове регулювання та форми безготівкових розрахунків.
52. Поняття і види податків.
53. Характеристика елементів податку.
54. Класифікація податків.
55. Порядок і способи сплати податків.
56. Сутність податкової політики та напрямки її проведення.
57. Поняття податкової системи і вимоги до неї.
58. Система оподаткування та принципи її побудови.
59. Облік платників податків.
60. Облік податкових платежів.
61. Платники податку на додану вартість.

62. Характеристика акцизного податку.
63. Економічна характеристика мита.
64. Платники та об'єкт оподаткування митом. Класифікація мита.
65. Характеристика основних елементів податку на доходи фізичних осіб.
66. Податкова соціальна пільга.
67. Оподаткування окремих видів доходів.
68. Поняття спрощеної системи оподаткування.
69. Платники єдиного податку.
70. Державне мито.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Під час викладання освітньої компоненти «Фінансове та податкове право» здійснюється:

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
			Пояснення
90 – 100	<i>Відмінно</i>	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	<i>Добре</i>	B	вище середнього рівня з кількома помилками
74-81		C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
64-73	<i>Задовільно</i>	D	непогано, але з незначною кількістю недоліків
60-63		E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	<i>Незадовільно</i>	FX	з можливістю повторного складання
0-34		F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	$M_{\%n}$ (відсоткове значення модулю навчальної компоненти)
Модуль 1	$M_{\%1} = 50\%$
Модуль 2	$M_{\%1} = 50\%$

Сума	100
------	-----

ЕКЗАМЕН

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ=ЕО=ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО=(ПОМ+ЕО)/2$$

95 – 100 балів	«відмінно»	змістовна відповідь з використанням додаткової літератури, вміння робити власний аналіз, висновки до питань та активна участь протягом всього заняття; вчасна повна готовність до всіх питань заняття (усно та письмово) або своєчасне повне, змістовне виконання всіх завдань семінарського заняття без зауважень викладача
90 – 94 балів	«відмінно»	змістовна відповідь із використанням додаткової літератури, вміння робити власний аналіз, висновки з питань, хоча б одне доповнення до інших питань протягом заняття; деякі неточності при висвітленні питань; вчасна повна готовність до всіх питань заняття (усно та письмово) або своєчасне повне, змістовне виконання всіх завдань семінарського заняття з деякими неточностями
83 – 89 балів	«добре»	змістовна відповідь або декілька суттєвих, якісних доповнень на занятті з використанням додаткової літератури; допущено неточності у відповіді, деякі недоопрацювання окремих питань чи підпитань; вміння робити власний аналіз, висновки до питань; вчасна готовність відповіді на всі питання заняття (усно та письмово) або своєчасне змістовне виконання завдань

		семінарського заняття з деякими неточностями та недоопрацюваннями по окремих питаннях
74 – 82 балів	«добре»	змістовна відповідь або декілька доповнень на занятті з використанням додаткової літератури; допущено неточності, неналежне висвітлення окремих питань; вміння робити власний аналіз, висновки до питань; вчасна готовність відповіді на всі питання заняття (усно та письмово) або своєчасне змістовне виконання завдань семінарського заняття з неточностями та недоопрацюваннями по окремих питаннях
67 – 73 балів	«задовільно»	відповідь на питання на основі переважно лекційного матеріалу при використанні деякої додаткової літератури; одне чи декілька невеликих суттєвих доповнень до питань заняття при повній готовності до заняття; неналежні, неякісні власні аналіз та висновки; неповна готовність до всіх або окремих питань заняття (усно та письмово) або неналежне виконання окремих завдань семінарського заняття; пасивна участь студента на практичному занятті при повній готовності (письмово) може оцінюватись викладачем від 60 до 73 балів за результатами можливого усного опитування студента протягом заняття або після нього
60 – 66 балів	«задовільно»	непослідовна, неточна, фрагментарна відповідь на питання на основі переважно лекційного матеріалу, відсутність доповнень або несуттєві доповнення до питань заняття; слабкі, неякісні власні аналіз та висновки; неготовність до окремих питань заняття (усно та письмово) або невчасне виконання чи невиконання окремих завдань семінарського заняття (у встановлений викладачем строк);
45 – 59 балів	«незадовільно»	слабке або дуже слабке знання більшості питань на основі лекційного матеріалу; відсутність доповнень до питань; невміння робити власний аналіз, висновки до питань; неготовність до більшості питань практичного заняття (усно та письмово) або невиконання у встановлені викладачем строки більшості завдань семінарського заняття

35 – 44 балів	«незадовільно»	незнання або дуже слабе знання всіх або майже всіх питань на основі лекційного матеріалу; відсутність доповнень до питань; невміння робити власний аналіз, висновки до питань; неготовність до всіх або майже всіх питань практичного заняття (усно та письмово) або невиконання у встановлені викладачем строки завдань семінарського заняття
0 – 34 балів	«незадовільно» без права перескладання	для заліків та іспитів Студент за допомогою викладача розпізнає соціальні явища на побутовому рівні, розпізнає окремі поняття курсу, закони, однослівно відповідає на конкретні запитання „так” чи „ні”.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
3. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
4. Митний кодекс України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
5. Цивільний кодекс України. [Електронний ресурс]. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15
6. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua
8. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua
9. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua
10. Закон України Про цінні папери і фондовий ринок. [Електронний ресурс].- URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15
11. Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464-У. [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17
12. Закон України «Про валюту і валютні операції» [Електронний ресурс].- URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
13. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті. [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр
14. Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua
15. Закон України «Про Національний банк України» [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua

Основна:

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. П. Гетманець ; [Бандурка О. М., Гетманець О. П., Жорнокуй Ю. М. та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 392 с.

2. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка. – Харків : Право, 2018. – 512 с.
3. Фінансове право: підручник / за аг.ред. О.М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. – Х.: Екограф, 2015. – 500 с.
4. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред.. М.П. Кучерявенка. – Х.; Право, 2016. – 440 с.
5. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 308 с.
6. Вишновецький В.М., Пивовар Ю.І., Устинова І.П. Фінансове право України [Текст]:навчальний посібник / В.М. Вишновецький. - Тернопіль: Вектор, 2015. - 364с.
7. Фінансове право: конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 253 с.

Додаткова:

1. Бандурка О.М. Бюджетне право України: підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетьманець. – Х.: НУВС, 2003. – 152 с
2. Бельский К.С. Финансовое право: наука, история, библиография / К.С. Бельский. – М.: Юристъ, 1995. – 344 с.
3. Бюджетний кодекс України. Науково-практичний коментар : станом на 1 березня 2011 р. / за ред. Л.К. Воронової, М.П. Кучерявенка. – Х., 2011. – 608 с.
4. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент; Моя книга, 2006. – 448 с.
5. Лукашев О.А. Теоретичні проблеми фінансового права : монографія / О.А. Лукашев. – Харків: Право, 2010. – 304 с.
6. Монаєнко А. Правове регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування // Підприємництво, господарство і право. - 2010. - № 10. - С. 20-25.
7. Монаєнко А. Фінансова діяльність держави як категорія фінансового права // Право України. – 2010. - № 9. – С. 162-172.
8. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків.- Чернівці: Рута, 2004.- 264с.
9. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів. - Чернівці: „Рута”, 2004. - 376 с.

10. Орлюк О.П. Фінансове право: Академічний курс: підручник / О.П. Орлюк. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
11. Пацурківський П.С. Правові засади фінансової діяльності держави: проблеми методології / П.С. Пацурківський. – Чернівці: Чернів. ун-т, 1997. – 244 с.
12. Першин В.Г. Державний фінансовий моніторинг: завдання та функції / В.Г. Першин // Публічне право. – 2017. - № 1 (25). – С. 45-50.
13. Правове регулювання місцевих фінансів в Україні / [Солдатенко О.В., Антипов В.І., Музика-Стефанчук О.А. та ін.]; за заг. ред. О.В. Солдатенко. – К.: Алерта, 2011. – 244 с.
14. Пустовіт Ю.Ю. Система принципів бюджетного права України / Ю.Ю. Пустовіт // Фінансове право. – 2012. - № 4 (22). – С. 37-40.
15. Солдатенко О. Про окремі сучасні тенденції щодо науки фінансового права // Право України. – 2013. - № 1-2. – С. 45-49.
16. Семчик О.О. Принципи публічної фінансової діяльності як системоутворюючі поняття фінансового права / О.О. Семчик // Принципы финансового права: Материалы международной научно-практической конференции (г. Харьков, 19-20 апр. 2008 г.) / отв. ред. В.Я. Таций, Л.К. Воронова. – Харьков, 2008. – С. 434-438.
17. Семчик О. Особливості фінансово-правових понять: до постановки питання // Право України. – 2013. - № 1-2. – С. 50-56.
18. Тараненко К.Ю. Принцип стабільності податкового законодавства як форма податково-правового патерналізму // Публічне право. – 2018. - № 1. - С. 255–263.
19. Федчук С. Деякі питання фінансування бюджетних видатків, його ознаки та форми в сучасних умовах // Право України. – 2010. - № 8. – С. 123-130.
20. Якимчук Н.Я. Розпорядники бюджетних коштів: система та правовий статус : монографія. – Чернівці, 2009. – 647 с.
21. Zakharchuk E. A., Nekrasov A. A., Pasyukov A. F. Participatory Budgeting: International and Russian Experience. *Finance: Theory and Practice*. 2019; 23(1): 122-132. (In Russ.) <https://doi.org/10.26794/2587-5671-2019-23-1-122-132>

Інтернет ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховного Суду. – URL: <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України. – URL: <http://www.court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – URL: www.kmu.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – URL www.mfu.gov.ua

ТЕСТИ

1. До органів державної влади спеціальної компетенції у сфері фінансової діяльності належить:

- a. місцева державна адміністрація;
- b. Кабінет Міністрів України;
- c. Верховна Рада України;
- d. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

2. До структурних елементів фінансової системи не належить:

- a. бюджетна система;
- b. кредитна система;
- c. народногосподарська система;
- d. фінанси підприємств, організацій, установ.

3. Визначення: «... — це система економічних відносин, які виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, необхідних для виконання державою, органами місцевого самоврядування своїх завдань та функцій, забезпечення розширеного відтворення та соціальних потреб» відповідає поняттю:

- a. фінансова система;
- b. бюджет;
- c. централізовані фонди коштів;
- d. фінанси.

4. Що з переліченого не відноситься до централізованих публічних фондів коштів?

- a. місцевий бюджет;
- b. Пенсійний фонд України;
- c. державний бюджет;
- d. фонд оплати праці приватного підприємства.

5. Об'єктом фінансової діяльності є:

- a. відносини, що регулюють рух державних грошових фондів на всіх стадіях їх обігу;
- b. кошти;
- c. фонди;
- d. бюджет.

6. До методів фінансової діяльності не належить:

- a. метод мобілізації;
- b. метод переконання;
- c. метод розподілу;

d. метод використання.

7. До органів державної влади загальної компетенції у сфері фінансової діяльності належить:

- a. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- b. Державна податкова служба України;
- c. Кабінет Міністрів України;
- d. Державна служба фінансового моніторингу України.

8. Форми фінансової діяльності, які виражаються у прийнятті актів у зв'язку зі встановленням чи застосуванням норм права, – це:

- a. правові форми;
- b. публічні форми;
- c. неправові форми;
- d. фіскальні форми.

9. Що таке державні фінанси:

- a. система грошових коштів, що виникають разом із державою і нерозривно пов'язані з її існуванням;
- b. система грошових відносин, що виникають разом із державою і нерозривно пов'язані з її існуванням;
- c. система фінансових норм, які виникають разом із державою і нерозривно пов'язані з її існуванням;
- d. система фінансових установ, які виникають разом із державою і нерозривно пов'язані з її існуванням.

10. Що належить до методів здійснення фінансової діяльності:

- a. фінансування та кредитування;
- b. ревізії та перевірки;
- c. власні приписи та укладення договорів;
- d. облік та аналіз.

11. Що належить до методів формування грошових фондів:

- a. фінансування та кредитування;
- b. ревізії та перевірки;
- c. власні приписи та укладення договорів;
- d. обов'язкова та добровільна мобілізація.

12. Визначення: «...– це процес формування, розподілу і використання фондів коштів для забезпечення виконання функцій держави, органів місцевого самоврядування з метою досягнення завдань, що стоять перед ними» відповідає поняттю:

- a. публічна фінансова діяльність;
- b. фінансова діяльність держави;

- c. фінансова діяльність органів місцевого самоврядування;
- d. фінансово-правове регулювання.

13. Метод розподілу грошових ресурсів, який полягає у забезпеченні цільового, планового, безоплатного і безповоротного передавання державних коштів з бюджетів на визначені цілі для реалізації державних функцій, – це:

- a. метод кредитування;
- b. метод фінансування;
- c. метод спонсорування;
- d. допоміжний метод.

14. Сукупність засобів, прийомів, за допомогою яких держава й уповноважені нею органи забезпечують мобілізацію, розподіл і використання централізованих та децентралізованих грошових фондів, – це:

- a. фінансова діяльність;
- b. методи фінансової діяльності;
- c. фінансово-кредитний механізм;
- d. форми фінансової діяльності.

15. До публічних фінансів не належить:

- a. державний бюджет;
- b. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
- c. місцевий бюджет;
- d. фонд коштів комерційного приватного банку.

16. Форми фінансової діяльності держави за характером поділяють на:

- a. правові та неправові;
- b. основні та додаткові;
- c. загальні та спеціальні;
- d. правові та факультативні.

17. До публічних фінансів належать:

- a. Пенсійний фонд України;
- b. фонд коштів підприємницького товариства;
- c. державний бюджет;
- d. фонд коштів комерційного приватного банку;
- e. місцевий бюджет.

18. До централізованих публічних фондів коштів належить:

- a. Фонд соціального страхування України;
- b. фонд коштів комерційного приватного банку;
- c. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб;

- d. державний бюджет;
- e. фонд коштів всеукраїнської політичної партії.

19. Які з перелічених груп прийомів відносяться до методів фінансової діяльності:

- a. метод мобілізації грошових ресурсів;
- b. метод фінансового контролю;
- c. метод розподілу грошових ресурсів;
- d. метод форматування грошових ресурсів;
- e. метод використання грошових ресурсів.

20. Фінансове право – це:

- a. галузь публічного права;
- b. інститут публічного права;
- c. галузь приватного права;
- d. підгалузь приватного права.

21. Сукупність прийомів, способів впливу фінансового права на суспільні відносини – це:

- a. функції фінансового права;
- b. предмет фінансового права;
- c. методологія фінансового права;
- d. метод фінансового права.

22. Основним методом фінансово-правового регулювання є:

- a. диспозитивний;
- b. імперативний;
- c. локально-договірний;
- d. рекомендаційний

23. До структурних елементів системи фінансового права не належать:

- a. фінансово-правові норми;
- b. фінансово-правові інститути;
- c. підгалузі фінансового права;
- d) галузі публічного права.

24. Функціями фінансового права є (вказати неправильну відповідь):

- a. соціальна;
- b. захисна;
- c. виховна;
- d. корекційна.

25. Первинним елементом системи фінансового права є:

- a. норма фінансового права;

- b. стаття фінансово-правового акта;
- c. нормативний припис;
- d. інститут фінансового права.

26. «... – це внутрішньо цілісна система узагальнених знань про фінансове право як галузь права та закономірності розвитку цих знань, тлумачення фінансово-правових норм, результати аналізу й узагальнення практики застосування фінансово-правових норм, суть фінансово-правової термінології» відповідає поняттю:

- a. галузь фінансового права;
- b. підгалузь фінансового права;
- c. наука фінансового права;
- d. фінансове право як навчальна дисципліна.

27. Основним джерелом фінансового права є:

- a. Бюджетний кодекс України;
- b. Податковий кодекс України;
- c. Конституція України;
- d. Митний кодекс України.

28. Структурним елементом фінансово-правової норми є:

- a. диспозиція;
- b. зміст;
- c. юридичний факт;
- d. санація.

29. Структурними елементами фінансово-правової норми є:

- a. гіпотеза;
- b. диспозиція;
- c. санація;
- d. санкція;
- e. презумпція.

30. Формами реалізації норм фінансового права є:

- a. застосування;
- b. виконання;
- c. притримання;
- d. використання;
- e. дотування.

31. До структури фінансових правовідносин не належить:

- a. об'єкт;
- b. суб'єкти;
- c. фактичний і юридичний зміст;
- d. фінансово-правова норма.

32. Юридичні факти, що відбуваються з волі суб'єктів фінансових правовідносин, – це:

- a. юридичні дії;
- b. юридичні події;
- c. юридичні обставини;
- d. юридичні підстави.

33. Юридичні факти, що не залежать від волі суб'єктів, проте спричиняють виникнення, зміну або припинення фінансових правовідносин, – це:

- a. юридичні дії;
- b. юридичні події;
- c. юридичні обставини;
- d. юридичні підстави.

34. Що входить до структури фінансових правовідносин:

- a. метод фінансово-правового регулювання;
- b. предмет фінансово-правового регулювання;
- c. юридичний і фактичний зміст фінансових правовідносин;
- d. фінансово-правові акти.

35. Основним джерелом бюджетного права є:

- a. Бюджетний кодекс України;
- b. Податковий кодекс України;
- c. Конституція України;
- d. Митний кодекс України.

36. Структурним елементом бюджетно-правової норми є:

- a. диспозиція;
- b. зміст;
- c. юридичний факт;
- d. санація.

37. За змістом бюджетні норми, які закріплюють структуру бюджетної системи України, а також повноваження суб'єктів бюджетних правовідносин належать до:

- a. матеріальних норм;
- b. процесуальних норм;
- c. процедурних норм;
- d. усі відповіді є правильними

38. Бюджетно-правові норми, які закріплюють структуру бюджетної системи, джерела доходів і видатків, їх обсяги, порядок закріплення за різними ланками бюджетної системи, – це:

- a. матеріальні бюджетно-правові норми;
- b. процесуальні бюджетно-правові норми;

- c. процедурні бюджетно-правові норми;
- d. немає правильної відповіді.

39. Бюджетна система в Україні є:

- a. однорівневою;
- b. дворівневою;
- c. трирівневою;
- d. багаторівневою.

40. Сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права – це:

- a. бюджетний устрій;
- b. бюджетна система;
- c. бюджетна програма;
- d. бюджетна класифікація.

41. Визначення: «... – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду» відповідає поняттю:

- a. кошторис;
- b. план фінансування;
- c. бюджет;
- d. закон про державний бюджет

42. Кошти, які безоплатно та безповоротно передаються з одного бюджету до іншого, – це:

- a. міжбюджетний трансферт;
- b. державні видатки;
- c. секвестр;
- d. бюджетне асигнування.

43. Міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про їх надання, – це:

- a. субсидії;
- b. субвенції;
- c. дотації вирівнювання;
- d. надходження бюджету.

44. До якої групи податків належить єдиний податок?

- a. Прямі загальнодержавні
- b. Непрямі загальнодержавні
- c. Прямі місцеві

d. Місцеві, податки на споживання

45. Обов'язкові платежі фізичних та юридичних осіб до бюджетів, здійснювані у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами країни – це:

- a. Об'єкт оподаткування
- b. 2 База оподаткування
- c. Податки
- d. Ставка податку

46. Які з перелічених податків відносяться до загальнодержавних?

- a. Податок на прибуток підприємств
- b. Податок на майно
- c. Збір за місця для паркування транспортних засобів
- d. Туристичний збір

47. Особи, які мають об'єкти оподаткування або проводять діяльність, що є об'єктом оподаткування, сплачують податки та збори – це:

- a. Платники
- b. Суб'єкти оподаткування
- c. Особи
- d. Платники податків

48. Об'єктом оподаткування ПДВ є:

- a. Операції платників податку з постачання товарів, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України
- b. Прибуток із джерелом походження з України та за її межами
- c. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід
- d. Земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні.

49. Які ставки податку на додану вартість, передбачені Податковим кодексом України:

- a. 25%
- b. 15%
- c. 10%
- d. 20%, 7% і 0%

50. Податкова накладна складається у день:

- a. 1.Виникнення податкових зобов'язань у покупця
- b. 2.Виникнення податкових зобов'язань у продавця
- c. 3.Повної оплати покупцем товарів, робіт, послуг
- d. 4.Часткової оплати покупцем товарів, робіт, послуг після відвантаження

ЗАДАЧІ

1. 1 травня 2021 року громадянин Дротенко зареєструвався як приватний підприємець. 30 травня 2021 р. він потрапив у ДТП, після чого опинився у лікарні, де пробув 21 календарний день. Після виходу з лікарні він отримав повідомлення з інспекції Державної податкової служби про притягнення його до адміністративної відповідальності та накладення на нього штрафних санкцій у розмірі 10 розмірів облікової ставки НБУ «за порушення строку постановки на облік». Визначте види правовідносин, об'єкт та суб'єкти цих правовідносин, прокоментуйте санкцію фінансово-правової норми, яка застосована до Дротенка.

2. Державна податкова служба України звернулася до Рахункової палати України про проведення планової перевірки Кабінету Міністрів України. Дайте юридичну оцінку такому зверненню.

3. Кабінет Міністрів України звернувся до Рахункової палати України про проведення позапланової перевірки:

1. Страхової компанії.
2. Недержавного пенсійного фонду.
3. Фонду соціального страхування.
4. АТ Комерційного банку «Фокс».
5. Житомирського державного університету імені Івана Франка.
6. Міністерства освіти і науки України.
7. Державного підприємства «Документ».

Прокоментуйте законність рішення щодо кожного суб'єкта.

4. При ревізії державного університету Житомирська державна податкова інспекція виявила нецільове використання коштів спеціального фонду і звернулася до суду з адміністративним позовом до закладу освіти про відшкодування бюджетних коштів. Перш ніж звернутися до суду, ДПІ пред'явила університету вимогу про відшкодування витрачених сум. У процесі розгляду справи в суді ДПІ змінила позовні вимоги. Постановою суду університет був зобов'язаний зменшити асигнування за загальним фондом на суму «нецільового» використання коштів. Чи правомірні дії ДПІ?

5. Інспектор податкової служби о 19 годині зайшов до багатоквартирного будинку, який знаходиться за адресою фізичної особи та який займає голова акціонерного товариства, що займається посередницькою діяльністю. Власник

обурився і не пустив інспектора. Інспектор повернувся до офісу і склав акт. А на другий день підрахував самостійно можливий прибуток товариства і суму прибуткового податку. Голова товариства оскаржив дії податкового інспектора до податкової інспекції. Начальник ДПІ надав відповідь, у якій визнав дії інспектора законними. Визначити порушення в діях сторін. З яких обставин може перевірятися житло господарюючих суб'єктів?

6. Працівник районної ДПІ Дембіцький зупинив операції ТОВ «Шахбуд» щодо рахунків у банку протягом першого кварталу без надання документів, які потрібні для обрахунку суми податків. На прохання ТОВ «Шахбуд» АТ КБ «Бомбізнесбанк» у березні провів деякі розрахункові операції. Керівник Державної податкової інспекції наклав штрафну санкцію на голову ТОВ «Шахбуд», а також на головного бухгалтера та керівника КБ. Проведіть юридичний аналіз ситуації.

7. За дорученням Президента України Рахункова палата України здійснила контрольну перевірку за використанням Шевченківською районною у м. Києві радою коштів місцевого бюджету. Об'єктом перевірки став контроль фінансування програми «Допомога соціально незахищеним громадянам», затвердженої рішенням цієї ради. Як помилки допущені у змісті завдання.

8. Аудиторською палатою було проведено перевірку фінансової звітності публічного акціонерного товариства під час якої було виявлено невідповідність даних наведених у фінансовій і бюджетній звітності і даних бухгалтерського обліку. За результатами перевірки складено аудиторський висновок. На що директор АТ відповів, що дії аудитора не правомірні, так як дана перевірка не є обов'язковою. Дайте характеристику даній ситуації.

9. Фалько, перебуваючи на посаді заступника начальника Служби автомобільних доріг у Житомирській області з фінансово-економічної роботи всупереч плану фінансування дорожнього господарства на минулий рік змінив цільове призначення бюджетних коштів на загальну суму 25 млн. грн. витративши на цілі, що не відповідають бюджетному спрямуванню. Чи передбачено відповідальність за такі дії?

10. Приватне підприємство невчасно подало податкову декларацію. В результаті підприємство було оштрафовано у розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Чи правильно застосована санкції?

ФІНАНСОВЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Методичні рекомендації до організації самостійної та індивідуальної роботи
здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти
«Фінансове та податкове право»

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
електронна пошта (E-mail):
zu@zu.edu.ua